

Onderwerp **Facetbestemmingsplan kleine windturbines en kleinschalige zonneparken****Informatie**

Datum	18 november 2020	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Tiny van Hoek	☐ Financieel adviseur:
Zaaknummer	1954399	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Wethouder Schipper	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☒ Communicatieadviseur: Marja Bouwer
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Team:
		☒ Naam medewerker: Iris Zwartkruis
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

In april van dit jaar heeft de raad de Duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe vastgesteld. Wat betreft duurzame elektriciteit heeft de raad een achttal uitgangspunten vastgesteld, waaronder:

1. We geven ruimte aan kleinschalige zon- en windinitiatieven die door energiecoöperaties of dorpsinitiatieven worden opgestart (100% lokaal eigendom).
2. Kleine windmolens voor eigen gebruik (tiphoogte 21 meter, ashoogte 15 meter) zijn binnen bouwpercelen in het buitengebied onder voorwaarden toegestaan. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn voor bedrijfsterreinen.

Op dit moment zijn kleine windturbines en kleine zonneparken in strijd met al onze bestemmingsplannen. Op grond van de beleidslijn die is uitgezet in de Duurzaamheidsvisie, kan het college hiervan afwijken door het verlenen van een uitgebreide omgevingsvergunning. Dit is voor de initiatiefnemers een relatief dure en lange procedure. Dat staat niet altijd in verhouding tot het initiatief zelf en past ook niet bij de stimulerende rol die we als gemeente willen hebben.

Daar komt nog bij dat de Duurzaamheidsvisie niet voorziet in een concreet afwegingskader. Omdat we meerdere initiatieven verwachten, is het aan te raden voor de hele gemeente een eenduidig afwegingskader te maken voor kleine windturbines en kleinschalige zonneparken.

Het voorliggende facetbestemmingsplan voorziet hierin. Doordat de raad hiermee het afwegingskader vastlegt in een bestemmingsplan, kan het college vervolgens hierbinnen met een reguliere omgevingsvergunning medewerking verlenen aan initiatieven.

Voorstel**Toelichting voorstel**

De systematiek

Het voorliggende bestemmingsplan is niet een gewoon bestemmingsplan. Het is een facet- of paraplubestemmingsplan. Dat betekent dat het de huidige bestemmingen die we hebben niet verandert. Het voegt er iets aan toe, namelijk de mogelijkheid om onder voorwaarden een omgevingsvergunning te verlenen voor een kleine windturbine of een kleinschalig zonnepark. De voorwaarden zijn te vinden in artikel 6.

Deze mogelijkheid voegt het facetbestemmingsplan toe aan het hele buitengebied en aan de bedrijventerreinen waarvoor nu een bestemmingsplan geldt. De bedrijventerreinen waarvoor een beheersverordening is vastgesteld kunnen niet meegenomen worden in een facetbestemmingsplan. Dat is juridisch gezien niet mogelijk. Mochten hier initiatieven komen, dan kunnen we daaraan medewerking verlenen met een uitgebreide omgevingsvergunning, waarbij we wel het ruimtelijk kader uit het voorliggende facetbestemmingsplan kunnen gebruiken.

Zoals gezegd voorziet het facetbestemmingsplan in een eenduidig afwegingskader, zodat iedere inwoner weet wat hij of zij kan verwachten. Onderdeel daarvan is ook dat het facetbestemmingsplan diverse gebieden uitsluit van de standaardregeling voor kleine windturbines en kleinschalige zonneparken. Want bijvoorbeeld natuurgebieden, essen en beekdalen zijn zodanig beschermd, dat hier geen standaardregeling voor mogelijk is. Op pagina 22 van de toelichting van het bestemmingsplan staat een kaart met daarop al deze gebieden.

Het is echter niet de bedoeling om de mogelijkheden voor kleine windturbines en kleinschalige zonneparken daar op voorhand helemaal uit te sluiten. Dat past niet bij de open houding die de raad in de Duurzaamheidsvisie heeft aangenomen. Er moet ruimte blijven voor maatwerk en dat kan ook door af te wijken van het bestemmingsplan. Mochten er initiatieven komen binnen gebieden die het facetbestemmingsplan uitsluit, dan zullen deze uiteraard goed gemotiveerd moeten worden en dan moeten we een goed uitlegbare afweging maken of we hier wel of niet aan meewerken. Bovendien geldt hier dan de procedure van de uitgebreide omgevingsvergunning (buitenplans). Deze uitgebreide procedure voorziet in inspraakmogelijkheden voor de omgeving en in het geval van zonneparken ook voor de raad.

Kleine windturbines

Conform de Duurzaamheidsvisie worden kleine windturbines mogelijk voor energiecoöperaties en dorpsinitiatieven en voor eigenaren van bouwpercelen in het buitengebied (of een samenwerking daartussen). Altijd tot maximaal het lokaal benodigde gebruik. Voor de kleine windturbines hebben we in het facetbestemmingsplan een aantal voorwaarden opgenomen. De belangrijkste daarvan zijn:

1. Kleinschalige windturbines mogen uitsluitend binnen een bouwperceel of direct aansluitend daaraan binnen een afstand van 25 meter vanaf de bouwperceelgrens worden geplaatst. Ze moeten achter de voorgevel van het hoofdgebouw komen. Er moet een landschappelijk inpassingsplan worden gemaakt, om te verzekeren dat de turbines goed in het landschap worden ingepast.
2. In verband met milieuregels wordt het aantal windturbines per locatie in dit facetbestemmingsplan beperkt tot twee. Mocht een initiatiefnemer meer windturbines op een locatie willen plaatsen, dan geldt hiervoor de maatwerkregeling die we hierboven beschreven.
3. De plaatsing van kleinschalige windturbines is uitgesloten op waardevolle graslanden, essen en archeologische monumenten, in beekdalen, Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland en bij provinciale monumenten en rijksmonumenten.
4. De ashoogte is 15,00 m, conform de regeling voor kleine windturbines in de Provinciale

omgevingsverordening Drenthe. Indien gedurende de planperiode de Provinciale omgevingsverordening Drenthe ten aanzien van de bouwhoogte van kleine windturbines wordt gewijzigd, wordt de nieuw vastgestelde bouwhoogte aangehouden.

5. De energieproductie van een kleinschalige windturbine:
 - a. is niet bestemd voor commerciële doeleinden;
 - b. is 100% lokaal eigendom;
 - c. wordt gebruikt om te voorzien in de energievoorziening van het op het bouwperceel aanwezige bedrijf en/of van de lokale omgeving, mits er niet meer kleinschalige windturbines worden gebouwd dan noodzakelijk om in het lokale energieverbruik te voorzien;
6. Verder is er voorzien in afstandregels tot gevoelige objecten (zoals woningen) en buisleidingen en hoogspanningsleidingen.
7. Er moet overlegd worden met Enexis en in bepaalde gevallen ook met Astron, ProRail, de Gasunie en TenneT.
8. Binnen een jaar nadat een kleinschalige windturbine definitief buiten gebruik is gesteld, moet deze worden verwijderd, inclusief ondergrondse constructies, kabels en leidingen.

Kleinschalige zonneparken

Conform de Duurzaamheidsvisie worden kleine zonneparken mogelijk voor energiecoöperaties en dorpsinitiatieven (uiteraard in samenwerking met een grondeigenaar). Altijd tot maximaal het lokaal benodigde gebruik (met een maximum van 2,5 hectare). De voorwaarden voor kleinschalige zonneparken zijn:

1. Er moet sprake zijn van een lokaal initiatief, bijvoorbeeld van een energiecoöperatie of een dorpsvereniging.
2. De omvang van een kleinschalig zonnepark moet passen binnen de schaal van het landschap, waarbij de maximale omvang niet meer mag bedragen dan 2,5 hectare.
3. Voor de inpassing in het landschap moet een landschappelijk inpassingsplan worden gemaakt. Ook moet een ecologische quickscan worden gemaakt.
4. De aanleg van een kleinschalig zonnepark is uitgesloten op waardevolle graslanden, essen en archeologische monumenten, in beekdalen, Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland en bij provinciale monumenten en rijksmonumenten.
5. De energieproductie van een kleinschalig zonnepark mag niet bestemd zijn voor commerciële doeleinden, moet 100% lokaal eigendom zijn en wordt gebruikt om te voorzien in de energievoorziening van de lokale omgeving onder de voorwaarde dat de omvang van het zonnepark niet meer mag zijn dan noodzakelijk om in het lokale energieverbruik te voorzien.
6. Verder is er voorzien in afstandregels tot gevoelige objecten (zoals woningen) en buisleidingen, hoogspanningsleidingen en watergangen.
7. Er moet overlegd worden met Enexis en in bepaalde gevallen ook met Astron, ProRail, de Gasunie en TenneT.
8. Binnen een jaar nadat het gebruik van een kleinschalig zonnepark is beëindigd, moeten alle bouwwerken worden verwijderd, inclusief ondergrondse constructies, kabels en leidingen.

Grondgebonden zonnepanelen bij bouwpercelen

In de Duurzaamheidsvisie staat ook dat we als gemeente zon op dak willen stimuleren. We voeren daarvoor de aanjaagcampagne Groene Energie voor Ondernemers. In onze gemeente zijn veel grote daken van agrarische bedrijven. Lto Midden-Drenthe heeft al meerdere keren aangegeven dat deze bedrijven graag willen verduurzamen. Lto gaf echter ook aan dat het niet bij alle bedrijven mogelijk is om zonnepanelen op daken te plaatsen, omdat de constructie niet sterk genoeg is, of omdat het dak simpelweg niet geschikt ligt. Om deze bedrijven toch ook de kans te bieden om te verduurzamen,

hebben we onderzocht of we bij deze bedrijven grondgebonden zonnepanelen zouden kunnen toestaan.

Wij zijn van mening dat dit passend in het landschap kan, als we hieraan de volgende voorwaarden verbinden:

1. Aangetoond moet zijn dat het plaatsen van de zonnepanelen op de daken binnen het bouwperceel technisch niet mogelijk is.
2. De zonnepanelen moeten binnen het bouwperceel geplaatst worden. Als dit niet mogelijk blijkt te zijn, mogen ze direct aansluitend daaraan geplaatst worden.
3. Voor de inpassing in het landschap moet een landschappelijk inpassingsplan worden gemaakt. Ook moet een ecologische quickscan worden gemaakt.
4. De totale omvang van de grondgebonden zonnepanelen moet passen binnen de schaal van het landschap, waarbij de maximale omvang niet meer mag bedragen dan de omvang die op de daken binnen het bouwperceel geplaatst had kunnen worden om aan de eigen energiebehoefte binnen het bouwperceel te voldoen.
5. De bouwhoogte van de zonnepanelen is niet meer dan 2 m boven peil (de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkt maaiveld);
6. De plaatsing van zonnepanelen is uitgesloten op waardevolle graslanden, essen en archeologische monumenten, in beekdalen, Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland en bij provinciale monumenten en rijksmonumenten.
7. De energieproductie van de zonnepanelen:
 - a. is niet bestemd voor commerciële doeleinden;
 - b. is 100% lokaal eigendom;
 - c. wordt gebruikt om te voorzien in de energiebehoefte die samenhangt met de bestaande functie van dat bouwperceel.
8. Verder is er voorzien in afstandregels tot gevoelige objecten (zoals woningen) en buisleidingen, hoogspanningsleidingen en watergangen.
9. Er moet overlegd worden met Enexis en in bepaalde gevallen ook met Astron, ProRail, de Gasunie en TenneT.
10. Binnen een jaar nadat het gebruik van de zonnepanelen is beëindigd, moeten alle bouwwerken worden verwijderd, inclusief ondergrondse constructies, kabels en leidingen.

We stellen voor deze regeling niet alleen voor agrarische bedrijven op te nemen, maar voor alle bouwpercelen in het buitengebied. We denken dat we hiermee op een voor het landschap veilige manier tegemoet komen aan de wens van bedrijven en inwoners om te verduurzamen, ook als dat niet op dak lukt.

Alternatieven

Het alternatief is om het bestemmingsplan niet vast te stellen, of om andere voorwaarden te stellen. Daarbij moet dan wel worden afgewogen hoe dan wel uitvoering te geven aan dit onderdeel van de Duurzaamheidsvisie.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden hebben we hiervoor besproken.

Risico's

Er zijn geen risico's. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een concreet geval, houdt het college altijd de bevoegdheid om een afweging te maken van de belangen in dat concrete geval.

Financiële gevolgen

Er zijn geen financiële gevolgen.

Personele gevolgen

Er zijn geen personele gevolgen.

Duurzaamheid

Dit bestemmingsplan is gemaakt ter uitvoering van een onderdeel van de Duurzaamheidsvisie.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 24 september 2020 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode had iedereen de gelegenheid om een zienswijze in te dienen.

Er zijn 3 zienswijzen ingediend, door ProRail, TenneT en een inwoner. Twee van deze zienswijzen geven aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan. Na afloop van de termijn van terinzagelegging is nog een reactie van LTO Noord binnengekomen. Ook deze geeft aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan. Tot slot zijn er enkele ambtelijke wijzigingen. In de nota van zienswijzen hebben we alle zienswijzen en reacties besproken en hebben we de wijzigingsvoorstellen benoemd. Deze nota van zienswijzen is onderdeel van het besluit van de raad.

Vervolgprocedure/communicatie

Het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan publiceren we in de Krant van Midden-Drenthe, op de gemeentelijke website, in de Staatscourant en op de website ruimtelijkeplannen.nl. We mailen het aan de betrokken (overheids)instanties. De indieners van de zienswijzen en de reacties en alle anderen die tot nu toe interesse hebben getoond sturen we een kennisgeving van het vaststellingsbesluit. Vervolgens leggen we het bestemmingsplan zes weken ter inzage ten behoeve van eventueel beroep.

Bijlagen

- Toelichting en regels bestemmingsplan
- Verbeelding bestemmingsplan
- Nota van zienswijzen
- Nota van zienswijzen – geanonimiseerd